

<onl38><literature><novel.....><1986><book.><ମୃତନଦୀର.><ବ୍ରଜମୋହ
ନ><1062>

ଆଉ ଚିକେ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଲେ ରେଖା - ‘ ଉଠ ଚମ୍ପତି ଭାଇ ।
ବସିଛ କଣ ? ପ୍ରେସକ୍ରିପ୍ସନରୁ ନାମ ପଢ଼ି ଔଷଧ ଖୋଜ । ବତେଇ
ଦିଅ ରୋଗୀ କେମିତି ଦିନକୁ କେତେ ପାନ କରି ଔଷଧ ଖାଇବ । ‘
ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଚେୟାରରୁ ଉଠିଲେ ଚମ୍ପତି , ପଢ଼ିବାକୁ
ଚେଷ୍ଟାକଲେ ପ୍ରେସକ୍ରିପ୍ସନଟି । ପଢ଼ିବାରେ ଅସୁବିଧା ନାହିଁ । ତାପରେ
ଆଲମିରାଗୁଡ଼ିକ ଆଡ଼େ ଚାହିଁଲେ ସେ ।

ସର୍କସର ରିଂ ମାଷ୍ଟର ପରି ପୁଣି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ରେଖା -
ଏ.ବି.ସି.ଡି. କ୍ରମରେ ଔଷଧଗୁଡ଼ିକ ସଜା ହୋଇ ରହିଛି । ଯେଉଁ
ଧାଡ଼ିରେ ବୋତଲ ଔଷଧଗୁଡ଼ିକ ସଜ୍ଜିତ , ଠିକ୍ ତାର ତଳ ଥାକରେ
ବଟିକା । ଆଲମିରା ଥାକରେ ମଧ୍ୟ ଏ.ବି.ସି.ଡି. ବୋଲି ଲେଖା ଯାଇଛି ।
ଭଲକରି ଦେଖ ଔଷଧ ବାହାର କର । ‘

ପୁଣି ପ୍ରେସକ୍ରିପ୍ସନଟି ବାହାର କଲେ ଚମ୍ପତି - ମୁହଁ
ଖୋଲିଲେ ପ୍ରଥମ କରି - ‘ ସକାଳ ଜଳଖିଆ ପରେ ଏବଂ ରାତିରେ ମିଲ୍
ଖାଇବା ଶେଷରେ ପାଣି ଔଷଧ ଦିନକୁ ଦୁଇ ପାନ , ବଟିକା ଔଷଧରୁ
ଥରକୁ ଦୁଇଟି କରି ତିନି ପାନ । ଖାଲି ଯେତେ ଔଷଧ ଖାଇବ ନାହିଁ । ‘

- ‘ ଆଜ୍ଞା ପାଣି ଔଷଧ ଛଅଥର , ବଟିକା ଔଷଧ
ଛଅଥର ଖାଇଲେ ଜର ଚଞ୍ଚଳ ଛାଡ଼ିଯିବ ନାହିଁ ? ‘

- ‘ ନାଁ ... ଅନୁପାତ ଅନୁସାରେ ଦିଆ ଯାଇଛି । ଅଧିକ ଖାଇଲେ
ରୋଗୀର କ୍ଷତି ହେବ ।

ଆଦୁରି ହସିଲେ ରେଖା । କହିଲେ - ‘ ଭେରିଗୁଡ଼ ଚମ୍ପତି ଭାଇ ।
ଏବେ ଏ କଞ୍ଚିକାଠି ତମେ ରଖ । ‘

ଶେଷରେ ରେଖାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ହାତ ବୁଲାଇ ଆଣି କହନ୍ତି
ମାଳତୀ - ‘ ତୁ ଦୀର୍ଘଜୀବୀ ହୋ ମାଆ , ମୋ ଆୟୁଷ ନେଇ ବଞ୍ଚିରହ ,
ଲୋକଙ୍କର ସେବା କର । ‘
ତାଙ୍କୁ ପାଠରେ ଶିକ୍ଷିତା ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସାମାନ୍ୟ ବିଚଳିତା
ହୋଇଉଠନ୍ତି ରେଖା । କହନ୍ତି - ‘ ନାଁ ... ମାଉସୀ , ତୁମେ ସେପରି କହିବନି ।
ମାଆଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ମୁଁ ତୁମକୁ ରଖିଛି । ତୁମର ଦୀର୍ଘ ଜୀବନ ମଧ୍ୟ ମୋର
ଲୋଡା । ‘

ହସି ଉଠି କହନ୍ତି ମାଳତୀ - ‘ ପାଗଳୀ ‘
ସେଦିନ ହରିଜନ୍ମ । ଲେଡି ତାଙ୍କର ରେଖା ସକାଳୁ ଉଠି ଲାଗିଛନ୍ତି
ଫୁଲ ତୋଳାରେ । ଡେରି ହୋଇ ଯାଇଛି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନିତ୍ୟ କର୍ମ କରିବାରେ ।
ହଠାତ୍ ପାଟି କରି ଉଠିଲେ ରାମହରି - ‘ ହଇଲୋ ଗୋକୀ ! ଆଜି କଣ
ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗାଧୁଆ ହୋଇନି , ଫୁଲ ତୋଳାରେ ଲାଗିଛୁ , କେଣ ଅଲରା ହୋଇ
ଝୁଲୁଛି ପଦାକୁ । କଥା କଣ ?

- ‘ ହେ ଅଜା , ସତରେ ତୁମେ ମାନଧାତା ଅମଳର ଲୋକ
ହେଲଣି । ତୁମେ ଆଉ ଯମୁନା ନଈରେ ଜଳ କେଳି କରି ପାରିବନି । ‘
- ‘ କି ଲୋ କଥା କଣ କହୁନୁ ? ‘

- ‘ ଆଜି ପରା ଜନ୍ମାଷ୍ଟମୀ । ହରିଜନ୍ମ । ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପାଇଁ ଫୁଲ
ତୋଳା ଯିବ ନାହିଁ ? ଭୋଗରାଗର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେବନି ? ଆଜି ମୋର
ଉପବାସ । ତୁମେ , ମାଉସୀ , ମଉସା ଉପବାସ ରହି ପାରିବ ନାହିଁ ,
କେବଳ ଗିଲାସେ ଗିଲାସେ ସର୍ବତ ପିଇବ । ଖାତା ଉପାସ କରିବେ ମୋ
ସହିତ ଚମ୍ପତି ଭାଇ । ‘

ଜନ୍ମାଷ୍ଟମୀ କଥାଟା ଶୁଣି ଚମକି ପଡିଲେ ରାମହରି । ତାଙ୍କ ଆଖି
ଆଗରେ ନୀତି ଉଠିଲା ଅତୀତର କାହାଣୀ । ଏ ଦିନ କେତେ ଭୋଗରାଗ
ନ ହେଉଥିଲା ଉଆସରେ । ପାଠ ହେଉଥିଲା ଭାଗବତ ଦଶମସ୍କନ୍ଧ

ଗୋପଲୀଳା । ସ୍ଵର ଲହର ଦେଇ ଯେତେବେଳେ ବାଳଗୋପାଳ ମିଶ୍ର
ଶର୍ମା ଭାଗବତ ପାଠ କରୁଥିଲେ - ସେତେବେଳେ ପାଳି ଧରୁଥିଲେ କେତେ
ନାହିଁ କେତେ ଲୋକ । ହେଲେ ସେହି ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଅଛନ୍ତି - //

ସେ ସମୟର ସେବାପୂଜା । ଆଜି ପ୍ରଭୁ ରାଧାକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ରାମହରି
ଛାତିରେ ଅନୁଭବ କରୁଛନ୍ତି ଯନ୍ତ୍ରଣା । ତଥାପି ...

ମନର ବେଦନା ମନରେ ମାରି କହିଲେ ରାମହରି - ‘ ହଇଲୋ

ତୁ ପରା ତାଳରାଣୀ । ଠାକୁର ପୂଜା କରିବାକୁ ଲାଜ ଲାଗିବ ନାହିଁ ? ‘

- ‘ କାହିଁକି ଅଜା ? ମୁଁ କଣ ହିନ୍ଦୁ ନୁହେଁ ? ପ୍ରଭୁ ରାଧାକୃଷ୍ଣ

କଣ ମୋର ଦେବତା ନୁହଁନ୍ତି ? ସେ ମୋତେ ସାହସ ନ ଦେଲେ , ବଳ

ନ ଦେଲେ , ମୁଁ ରୋଗ ଚିହ୍ନିବି କିପରି ? ସେବା କରିବି କେମିତି ? ‘

- ‘ ତାଳରମାନେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ମାନନ୍ତି - ଏକଥା ମୁଁ ନୁଆ

ଶୁଣିଲି । ସେମାନେ ତ ରୋଗୀଙ୍କୁ ଜୀବନ ଦେଉଛନ୍ତି ଭଗବାନଙ୍କଠାରୁ

ଅଧିକ । ‘

- ‘ ନାଁ ... ଅଜା ! ତୁମେ ଭୁଲ୍ କହୁଛ । ତାଳରମାନେ ବେଶୀ

ଧର୍ମ ଭୀରୁ । ସେମାନେ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ପାଇଁ ଛୁରୀ ଧରିବା ସମୟରେ ପ୍ରଥମେ

ନିବେଦନ କରନ୍ତି ଅଦୃଶ୍ୟ ଶକ୍ତିକୁ । ଔଷଧ ଲେଖିଲା ବେଳେ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍

ସେହି ଅବସ୍ଥା । ଯେଉଁମାନେ ଭାବନ୍ତି ଯେ ତାଳରଗୁଡ଼ା ନାସ୍ତିକ -

ସେମାନେ କିଛି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ବୋଲି ମୁଁ କହିବି । ‘

ବଡ଼ ବଡ଼ ଆଖିରେ ଚାହିଁଲେ ରାମହରି । ଫୁଲତାଲାଟି ଧରି ଠାକୁର

ଘର ଦୁଆର ମୁହଁକୁ ଆଗେଇ ଯାଉଥିଲେ ରେଖା । ପୁଣି କହିଉଠିଲେ

ରାମହରି ଦରଦ ଭରା କଣ୍ଠରେ - ଆରେ ମାଆ , ଆଜି ଜନ୍ମାଷ୍ଟମୀ ବୋଲି

କହିଦେବା ପରେ ମୋ ମନରେ ପଡୁଛି ବାଳଗୋପାଳ ମିଶ୍ର ଶର୍ମାଙ୍କ

କଥା । ହେଲେ ହତଭାଗା ସେ । ତାଙ୍କ ବଂଶରେ କେହି ରହିଲେ ନାହିଁ ।

ଶେଷରେ ନାତୁଣୀ ବୋହୂଟା ଯା ଘରେ ତା ଘରେ ଧାନ କୁଟି , ବେଲା ବାସନ

ମାଜି ଚଳୁଥିଲା । ଏବେ ଧାନ ଯେତିବା ପାଇଁ କଳ ପଡିବା ପରେ ସେ
କଣ କରି ଯେତ ପୋଷୁଥିବ - ତାକୁ ଜଣା ।
ଫୁଲ ଡାଲାଟି ରଖି ଦେଇ ଠିଆ ହୋଇଗଲେ ରେଖା ।
ସେତେବେଳକୁ ମାଳତୀ ମଧ୍ୟ ପହୁଁଛି ସାରିଥିଲେ ଠାକୁର ଘର ପିଣ୍ଡା ଉପରେ ।
ରେଖା କହିଲେ - ‘ ନାଁ ଅଜା ! ବାଳଗୋପାଳ ମିଶ୍ରମାଜି ନାତୁଣୀ
ବୋହୁ ସୁମତୀର ଆଉ ଦୁଃଖ ନାହିଁ । //

- ‘ ତା ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଜାଣେ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ବାବୁ । ମୋର ମାମୁଁ ,
ଭିଜିଲାନସ ବିଭାଗର ଆଇ.ଜି. । ଆପଣଙ୍କ ଚିଠି ପଢି ମୋତେ ହସି
ହସି ସବୁ କହିଛନ୍ତି , ତାଙ୍କୁ ମୁଁ ଅନୁରୋଧ କରିଛି ଅନୁସନ୍ଧାନ ପାଇଁ ।
ହେଲେ ଉତ୍ତର ଦେଇଛନ୍ତି ସେ , ଏ ବାଜେ କଥା କାହିଁକି ଶୁଣୁଛୁ ରେଖା !
ତୋ କାମ ତୁ କର । ‘

- ‘ ଓ ତୁମେ ସାଧୁ , ପଇସା ଖାଉନାହିଁ । ତେବେ ପଇସା
ଆଣିଲ କେଉଁଠୁ ମାନଧାତା ଘରକୁ ମରାମତ କରିବା ପାଇଁ , ଚମ୍ପତିକୁ
ଦୋକାନ କରାଇ ଦେବା ପାଇଁ । ‘

- ‘ ତୁମେ ଭୁଲିଯାଉଛ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ଦାସ ଯେ - ମନମୋହନ
ଗନ୍ତାୟତଙ୍କ ପୁଅ , ସୂର୍ଯ୍ୟକାନ୍ତ ଗନ୍ତାୟତଙ୍କ କନ୍ୟା ମୁଁ , ଯାହାଙ୍କର
ଜମିଦାରୀର ସୀମା ଥିଲା ଅଠର ମାଇଲ , କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ
ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଦାସ । ଯାହାଙ୍କର ରୋଷେୟା ପିଲା ଥିଲ ତୁମେ । ଏବେ ମନେ ପକାଅ ।
ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ପାଇଁ ସାଆନ୍ତ ବାପା ମନମୋହନ ଗୋପନରେ ତୁମ
ହାତରେ ଚିଠି ପଠାଉ ନ ଥିଲେ ? ତୁମକୁ ଖଦଡ ପିନ୍ଧାଇ ବାନର
ସେନା କରି ମଦ ଦୋକାନ ଆଗରେ ପିକେଟିଂ କରାଉ ନ ଥିଲେ ? ପିଲାଙ୍କୁ
ଜଳଖିଆ ପାଇଁ ଗୋପନରେ ପଇସା ଦେଉ ନ ଥିଲେ ? ଏ ଅଞ୍ଚଳର ସମସ୍ତ
ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମର ଭାର ତାଙ୍କ ଉପରେ ନ ଥିଲା ? ହେଲେ ସେ ଆଉ
ତାଙ୍କ ପୁଅ ରହିଗଲେ ସେଇଠି , ରାମହରି ବୈରୀଗଞ୍ଜନ ମାନଧାତାଙ୍କ

ପରି । ତାଙ୍କ ନାତି ନାତୁଣୀମାନେ ସାଜିଲେ ତୁମର ପ୍ରଚାରକ । ଆଉ
ହିସାବ ଖୋଜିବ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ଦାସ ? ‘

ତଳକୁ ମୁହଁ କରୁଥିଲେ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ଦାସ ।

ପୁଣି କଠୋର କଣ୍ଠରେ କହିଲେ ଲେଡି ଡାକ୍ତର ରେଖା - କିନ୍ତୁ

ଉତ୍ତର ଦିଅ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ଦାସ । ଥରେ ମାତ୍ର ବିଧାନ ସଭାର ସଦସ୍ୟ ହୋଇ

ତୁମେ କେତେ ନମ୍ବର କୋଠା କରିଛ । ଗାଁରେ ଦୁଇମହଲା ,

ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ତିନି ମହଲା ଏବଂ କଟକରେ ସ୍ତ୍ରୀ ନାମରେ ଦୁଇ ମହଲା । ହେଲେ

ତୁମର ଦରମା କେତେ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ଦାସ । ତୁମ ଦରମା ପରି କେତେ ଜଣଙ୍କ

ଦରମା ମିଶିଲେ ଜଣଙ୍କର ପୁଅ ବମ୍ବେରେ , ଝିଅ ଦିଲ୍ଲୀରେ ପଢ଼ି ପାରିବ ।

ଗୋଟିଏ ସିନେମା ହଲ , ଗୋଟିଏ ଷ୍ଟାର ହୋଟେଲ , ଗୋଟିଏ ଶିଳ୍ପ

କାରଖାନା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ପାରିବ ଏବଂ ତା ସହିତ ଏ କୋଠାଗୁଡ଼ିକ ଗଢ଼ି

ଉଠିବ ? ‘

ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ଗାଡ଼ି ଆଉକୁ ଆଗେଇ ଆସୁଥିଲେ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ବାବୁ ।

ଜୋର ଦେଇ କହିଲେ ଲେଡି ଡାକ୍ତର ରେଖା - ଶୁଣିଯାଅ

ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ବାବୁ । ସ୍ଥାନୀୟ କଣ୍ଠାକ୍ତରମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ମନା କରି ଦେଇଛି ।

ଆଉ ସେମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଚାନ୍ଦା ମିଳିବ ନାହିଁ । ଆଗ ବଜାରରେ

ଦୋକାନୀମାନେ ମଧ୍ୟ ମାସିକିଆ ବଟି ଦେବେ ନାହିଁ । ଖାଲି ସେତିକି

ନୁହେଁ - ଶିକ୍ଷିତ ବେକାରମାନେ ତୁମର ସଭା ଆୟୋଜନ କରିବେ

ନାହିଁ ଅବା ଅନ୍ୟ ଦଳର ସଭା ଭାଙ୍ଗିବା ପାଇଁ ଟେକା ପକାଇବେ ନାହିଁ ।

ଏଣିକି ସବୁ କାମ ପାଇଁ ତୁମକୁ ସହରୀ ଗୁଣ୍ଡାଙ୍କୁ ଭତାଆଣିବା ପାଇଁ

ପଡ଼ିବ ।

କିଛି ନ ଶୁଣିବା ପରି ଗାଡ଼ିରେ ବସିଲେ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ବାବୁ । ଆଉ

ଟିକେ ଉଚ୍ଚ ଗଳାରେ କହିଲେ ରେଖା - ‘ ଆଉ ଦୁଇଥର ତୁମ ସହିତ

ମୋର ସାକ୍ଷାତ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ବାବୁ । ଥରେ

କୋର୍ଟରେ , ଆଉ ଥରେ ଏ ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀରେ । ଏଥର ନିର୍ବାଚନ ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ଇସ୍ତଫା ଦେଇ ଲଢ଼ିବି ତୁମ ବିପକ୍ଷରେ । ଦେଖିବି , କିଛି ପ୍ରଚାର ନ କରି ଖାଲି ସେବା କରି ମୁଁ ତୁମର ପରାଜୟ ଘଟାଇ ପାରୁଛି କି ନାହିଁ ? ‘

ଗାଡ଼ି ଛାଡ଼ିଲା ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ବାବୁଙ୍କର ।

ହସୁଥିଲେ ଲେଡି ଡାକ୍ତର ରେଖା ସେ ଆତକୁ ଚାହିଁ । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଆଖିରେ ଚାହିଁ ରହିଥିଲେ ଚମ୍ପତି । ଏ କଣ , କି ଭୟଙ୍କର ମୂର୍ତ୍ତି ରେଖାଙ୍କର । ସେ ମଧ୍ୟ ଏପରି ରାଗି ପାରନ୍ତି ? ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଆଗେଇ ଆସି ପାରନ୍ତି ? ଅପରକୁ ଆଘାତ ଦେଇ ପାରନ୍ତି ?

ଚମ୍ପତିଙ୍କୁ ଚାହିଁ ସବୁକିଛି ବୁଝିନେଲେ ରେଖା । କହିଲେ -

‘ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି ଚମ୍ପତି ଭାଇ ? ତୁମେ ପ୍ରାୟ ଭୁଲି ଯାଉଛ ଯେ - ଏଇ ନାରୀ ସୀତା , ସାବିତ୍ରୀ , ରାଧା , ଲଳିତା , ପୁଣି ଚଣ୍ଡୀ , ଚାମଣ୍ଡା , ରୁଦ୍ରାଣୀ ଏବଂ ଦୁର୍ଗା । ସର୍ବଶକ୍ତିର ସେ ଆଧାର । ସମୟ ବିଶେଷରେ ପ୍ରୀତି ପରାୟଣା କଣ କରିବେ ଦରମାଖିଆ ଚାକିରିଆ ଏସ୍.ପି. ବିଚରା , ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନ ମାନିଲେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାସରେ ତିନିଥର ବଦଳି ଅସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଅବଶ୍ୟ ଶାସକ ଦଳର ସଭା ଆୟୋଜନ , ନେତାଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ଦାୟିତ୍ୱ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋଲିସମାନଙ୍କର । ଯଦି କୌଣସି ସଭାରେ ଗଣ୍ଡଗୋଳ ହେଲା , ନେତା ଅପଦସ୍ତ ହେଲେ , ତେବେ ସବୁ ଦୋଷ ପୋଲିସ ବାହିନୀର । ଏପରିକି ନିର୍ବାଚନରେ ଶାସକ ଦଳ ପରାଜିତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ବଦଳି ପୋଲିସମାନଙ୍କ ଭାଗ୍ୟରେ । ସେମାନେ ଦକ୍ଷତାର ସହିତ ଶାସକ ଦଳକୁ ବିଜୟର ଟିକା ପିନ୍ଧାଇ ପାରିଲେ ତାଙ୍କର ସୁନାମ ।

ଏମିତି କେତେ କଥା ଚିନ୍ତା କରୁ କରୁ କହିଲେ ରେଖା - ହଉ

ସାତଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାରଣ୍ଡାରେ ଅପେକ୍ଷା କରୁଛି । ସାକ୍ଷାତ ନ କରି ଫେରିଯିବାକୁ ମୁଁ ଆସିନାହିଁ । କଣ କରିବି କନେକ୍ଟବଳ , ଭାବୁଛି ସେ ,

ସାହେବ ଜାଣିଲେ କହି ପାରନ୍ତି - ମୁଁ ଘରେ ଅଛି ବୋଲି ତୁ କହିଲୁ
କାହିଁକି ?

କନେକ୍ସବଳର ଭାବଭଙ୍ଗୀରୁ ସବୁ ବୁଝୁଥିଲେ ରେଖା । କହିଲେ -
' କିଛି ଚିନ୍ତା କର ନାହିଁ । ସାହେବ ତୁମ ଉପରେ ମୋଟେ ବିରକ୍ତ ହେବେ
ନାହିଁ । ବରଂ ଆନନ୍ଦିତ ହେବେ । ମୋତେ କେବଳ ବାରଣ୍ଡାରେ ଖଣ୍ଡେ
ଚଉକି ଦିଅ । '

ରେଖାଙ୍କ ହସ ହସ ଭରା କଥାରେ ସଙ୍କୁଚିତ ହୋଇପଡ଼ିଲା
କନେକ୍ସବଳ । ତା ମନର ଗୋପନ କୋଣରେ ଉଙ୍କି ମାରିଲା ସନ୍ଦେହ ,
କି ସୁନ୍ଦରୀ ତରୁଣୀ । ସାହେବଙ୍କର କିଛି ସଂପର୍କ ଅଛି କି ଯାଙ୍କ ସହିତ ?
ହୋଇପାରେ । ବଡ଼ ଘର ବଡ଼ ଗୁମର କଥା । ସେଥିରେ ପୁଣି ସାହେବ
ଅବିବାହିତ ।

ଇତି ମଧ୍ୟରେ ଅନୁଗତ ଆଲ୍‌ସେସିଆନ୍ କୁକୁରଟା ତା
ପାରଗପଣିଆଁର ପରିଚୟ ଦେଇ ଭୁକିବାର ଶବ୍ଦ ଦ୍ଵିଗୁଣିତ କରିଥିଲା । ଅର୍ଡ଼ିଲ୍
ଜଣକ ବାହାରକୁ ବାହାରି ଆସି ସାହେବଙ୍କ ଭାଷାରେ ଜକି ! ... ନୋ ...
ନୋ ... କହୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତା ଚିତ୍କାର ଚାଲିଥିଲା ନିରବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବେ ।
ଏଣେ କନେକ୍ସବଳ ଜଣଙ୍କ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ବାହାର ପିଣ୍ଡା ଉପରୁ
ଖଣ୍ଡେ ଫୋଲ୍‌ଡିଂ ଚଉକି ଟେକି ଆଣି ପକାଇ ଦେଲା ପୋର୍ଟିକୋ
ଦେହରେ । ଅକା ହୋଇ ବସି ପଡ଼ିଲେ ରେଖା । ଚାହୁଁଥିଲେ ଚାରିଆଡ଼କୁ ।
ଅନେକ ଇଂରେଜ କାଇଦାର ଡେକୋରେଟିଭ ପ୍ଲାଟ୍ଟ , ପୋର୍ଟିକୋ
ସାମନାରେ ଘାସ ପାଣି ଦେଉଛନ୍ତି କେତେଜଣ । ହତା କତର ଗଛଗୁଡ଼ିକ
ସାଇଜକରି କାଟୁଛନ୍ତି ଆଉ କେତେଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ।
ଏତିକିବେଳେ ବଳିପଡ଼ି କହିଲା କନେକ୍ସବଳ - ବୁଝିଲେ ମାଆ !
ଆଉ ଟିକେ ପରେ ସାହେବ ବିଶ୍ରାମ ଶେଷ କରି ଆସି ବସିବେ ଏଇ ଘାସ
ଉପରେ ଗାର୍ଡନ ଚେୟାର ପକାଇ । ତା ପୂର୍ବରୁ ସବୁ କାମ ଶେଷ

କରିବାକୁ ହେବ , ନଚେତ୍ ଚାକିରି ଗଲା । ଆମ ସାହେବ ଭାରି ରାଗି ।

- ‘ ରାଗି ?? ‘ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଆଖିରେ ଚାହିଁଲେ ରେଖା ।

- ‘ ହଁ ଆଜ୍ଞା ଭାରି ରାଗି । ରାଗି ନ ହେଲେ ପୁଲିସ୍ ଚାକିରି

ଚଳେଇବେ କେମିତି କହୁ ନାହାଁନ୍ତି ? ‘ କ୍ରମେ ସମବେଦନାର

ଆନ୍ତରିକତା ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲା କନେଷ୍ଟବଳ । ତାର ଧୀର ଏବଂ

ଚାପା କଣ୍ଠରୁ ଜଣା ପଡୁଥିଲା - ସତେ ଯେପରି ସେ କଥା କହୁଛି ସାହେବଙ୍କୁ

ନ ଶୁଭିବା ପରି । ଅବଶ୍ୟ ଜକିଟାର ଘୋ ଘୋ ଛାତିଫଟା ଚିତ୍କାର ଅତିକ୍ରମ

କରି ତା କଥା ଝରକା ବାଟ ଦେଇ ସାହେବଙ୍କ କାନରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା

ଥିଲା ଅସମ୍ଭବ ।

ଏମିତି ବେଳେ ଭିତରୁ ଶୁଭିଲା ସାହେବଙ୍କ ପାଟି - ଆରେ ଶଙ୍କର !

ଜକି ଏମିତି ଭୁକୁଛି କାହିଁକି ?

କି ଉତ୍ତର ଦେବ କନେଷ୍ଟବଳ ଶଙ୍କର !!

- ‘ ନାହିଁ ସାହେବ , ଜଣେ ମାଆ ଆସିଛନ୍ତି ଯେ - ‘

- ‘ ମାଆ ?? ଆବେ ମାଆ କୋଉଠୁ ଆସିଲେ ? କହୁ କହୁ

ପଦାକୁ ବାହାରି ଆସିଲେ ଏସ.ପି. ତପନ । ହଠାତ୍ ଅଟକି ଗଲେ

ରେଖାଙ୍କୁ ଦେଖି - ‘ ଆରେ ରେଖା ! ତୁ କେତେବେଳେ ? ‘

- ‘ ଏଇ ଅଳ୍ପ ସମୟ ହେଲା ଆସିଲି । ଶୁଣିଲି ସାହେବ ବିଶ୍ରାମ

କରୁଛନ୍ତି । ସାତଟା ବେଳକୁ ସାକ୍ଷାତ ମିଳିବ । ତେଣୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲି

ଏଇ ପୋର୍ଟିକୋ ଦେହରେ ଆଲସେସିଆନ୍‌କୁ ଭୟକରି । ‘

- ‘ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରିବାକୁ ସାତଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମନା

ବୋଲି ତୋତେ ମଧ୍ୟ । ‘ //

ଅନେକଙ୍କର ବକ୍ତବ୍ୟ - ଦାରିଦ୍ର ସମ୍ପାରେଖା ତଳେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ

ଉନ୍ନତ କରାଯିବ । କିନ୍ତୁ ଏହି ଦରିଦ୍ର ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ମାନ ଉନ୍ନତ

କରିବା ଆଳରେ କେତେ ମୁଷ୍ଟିମେୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଯେ ପ୍ରାସାଦ ଉପରେ

ପ୍ରାସାଦ ଗଢା ଚାଲିଛି - ତାର ସୀମା ନାହିଁ । ଫଳରେ ଯେଉଁ ବିରାଟ
ଫାଙ୍କକୁ ସେଇ ଫାଙ୍କ । କେବଳ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଭୋଗ କରୁଛନ୍ତି ପୂର୍ବର ସେହି
ଉଚ୍ଚ ବଂଶଜ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ । ‘

ରେଖାଙ୍କ କଥାରେ ବାଧା ଦେଲେ ତପନ । କହିଲେ - ମୁଁ ସବୁ
ବୁଝୁଛି ରେଖା କିନ୍ତୁ ଏ ଯୁଗର ସୁଅ ସେଇଆଡେ । ଆମେ କଣ ବିପରୀତ
ସୁଅରେ ଦୌଡ଼ି ପାରିବା ? ‘

- ‘ ପାରିବା , କେବଳ ମନରେ ସାହସ ଓ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଥିଲେ । ‘
କହିଲେ ରେଖା ।

ଆଉ ଟିକେ ହସି କହିଲେ ତପନ - ‘ ସବୁ ବୁଝିଲି , କିନ୍ତୁ ତୁ ସେ
ବିପରୀତ ସୁଅରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ସମୟ କାହିଁ ? ତୁ ତ ପୁଣି ବିବାହ କରିବୁ ।
ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ବଦଳି ହେବୁ । ‘

- ‘ ହଁ , ହେଲେ ମୋର ବିବାହ ଠିକ୍ ହୋଇ ଯାଇଛି । ‘

- ‘ ବିବାହ ଠିକ୍ ହୋଇ ଯାଇଛି ? ‘ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଆଖିରେ ଚାହିଁଲେ
ତପନ ।

- ‘ ହଁ ... , ମିତାଲିର ବଡ଼ ଭାଇ ଚମ୍ପତିଙ୍କ ସହିତ ମୋର ବିବାହ
ସ୍ଥିର ହୋଇଛି । ଏ ସଂପର୍କରେ ମୁଁ ମାମୁଁଙ୍କଠାରୁ ସମ୍ମତି ଆଣି
ସାରିଛି । ତା ଛଡ଼ା ବଦଳି କଥା ମୁଁ ଚିନ୍ତା କରୁ ନାହିଁ । ଚାକିରୀ ଛାଡ଼ି ସେହି
ଗାଁରେ ଗୋଟିଏ କ୍ଲିନିକ କରି ଲୋକଙ୍କର ସେବା କରିବି । ଆବଶ୍ୟକ
ହେଲେ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ଦାସ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଭୋଟରେ ଛିଡ଼ା ହେବି । ‘

ସ୍ଥିର କଣ୍ଠରେ କହିଲେ ତପନ - ‘ ମାନଧାତାଙ୍କ ପୁଅ ଚମ୍ପତି
କଣ କରନ୍ତି ରେଖା ? ‘

‘ କିଛି ନୁହେଁ , ପାଠ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ପଢ଼ି ନାହାଁନ୍ତି । କେବଳ
ଛୋଟ ଔଷଧ ଦୋକାନଟିଏ କରି ଦେଇଛି ତାଙ୍କ ପାଇଁ । ‘

- ‘ ଏମିତି ପିଲାକୁ ବିବାହ କରିବା ପାଇଁ ତୁ ରାଜି ହୋଇଛୁ ? ‘ //

- ' ହୁଁ , କ୍ଷତି କଣ ? ତୁମେ କାହିଁକି ଭାବୁଛୁ ଯେ ତାଙ୍କର ଝିଅ
ପାଇଁ ଦରକାର ଇଞ୍ଜିନିଅର , ତାଙ୍କର , ଆଇ.ଏ.ଏସ୍. , ଆଇ.ପି.ଏସ୍.
ବର । ଯେଉଁ ନେତାଙ୍କ ବଡ଼ ବଡ଼ ଭାଷଣ ଦେଉଛନ୍ତି - ସେମାନେ ମଧ୍ୟ
ଚାହାଁନ୍ତି ନାହିଁ ଯେ ତାଙ୍କ ଡ୍ରାଇଁ ଜଣେ ଚାଷୀ ଅବା ରାଜମିସ୍ତ୍ରୀ ହୋଇଥାଉ ।
ମୁଁ ଏ ନୂତନ ସମାଜ ସୃଷ୍ଟିର ବିରୋଧୀ । ମୋର କେବଳ ଲୋଡ଼ା ଅନୁଗତ
ଉତ୍ତମ ମଣିଷଟିଏ ।

ଆଉ ଯୁକ୍ତି ନ କରି ଦୀର୍ଘ ନିଃଶ୍ୱାସ ପକାଇଲେ ତପନ ।
ଏତିକିବେଳେ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲା ମିତାଲିର । ତରବର ହୋଇ ସେ ବିଛଣାରୁ ଉଠିପଡ଼ି
ଚାହିଁଲା ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗକୁ । ବେଶ୍ ସୁସଜ୍ଜିତ କୋଠରୀ । ସମ୍ମୁଖରେ ବିରାଟ
ଆଇନା । ପ୍ରଥମେ ଯାଇ ମିତାଲି ପାନିଆଁ ଚଳାଇ ସଜାଡ଼ି ନେଲା ଅତୁଆ
କେଶରାଶିକୁ ।

କାଳ ବିଳମ୍ବ ନ କରି ମିତାଲିର ଉଠିବା ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ଟ୍ରେ ଦେହରେ
ଚା ଧରି ଆଗେଇ ଆସିଲା ଅର୍ଡରଲି । କହିଲା - ମା ! ବେସିନର ମୁହଁ
ଧୋଇ ନିଅ । ଚା ଖାଅ । ସାହେବ ଏବଂ ଆର ମାଆ ବାହାର ପିଣ୍ଡାରେ
ବସିଛନ୍ତି - ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଅ । ସାହେବ ଖବର ଦେଇଛନ୍ତି ।
ଆଉ ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ମୁହଁଟାକୁ ସଫା କରି ନେଇ
ଚା କପ୍ପା ଢକ ଢକ ପିଇଗଲା ମିତାଲି । ତା ପରେ ଛୋଟ ଟି ଟେବୁଲ୍
ଉପରେ କପ୍ପା ରଖି ବାହାରି ଆସିଲା ପଦାକୁ ।

ଅନାଇଛନ୍ତି ତପନ ଓ ରେଖା । ତପନଙ୍କ ଆଖି ଅଟକି ଯାଇଛି
ମିତାଲିର ମୁଖମଣ୍ଡଳରେ । ଗତ ରାତିରେ ମିତାଲିକୁ ଭଲ ଭାବରେ
ଦେଖିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇ ନ ଥିଲେ ସେ । କେବଳ ପୋଲିସ କାଇଦାରେ
ପଚାରି ବସିଥିଲେ ସବୁ କିଛି । କିନ୍ତୁ ...

ଏ କଣ ଦେଖୁଛନ୍ତି ସେ ? କି ସୁନ୍ଦରୀ ମିତାଲି ? ସତେ ଅବା
ସୁଷମାର ଗନ୍ତାଘର । ଅବଶ୍ୟ ଶାନ୍ତ , ଗୌର ମୁଖମଣ୍ଡଳରେ ବିଷାଦର

କାଳିମା ।

ହାତ ଉଠାଇ ନମସ୍କାର ଜଣାଇଲା ମିତାଲି ।

ପ୍ରତି ନମସ୍କାର ଜଣାଇବା ପାଇଁ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲେ ତପନ । ବସି ବସି

ସବୁ ଲକ୍ଷ କରୁଥିଲେ ରେଖା - କହିଲେ ମୁହଁ ଖୋଲି - ‘ ମିତାଲି ! ‘

କି ଉତ୍ତର ଦେବ ମିତାଲି ! ଆପତିତ୍ କରିବ କାହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ?

କିନ୍ତୁ ... କାହିଁକି ... ତପନ ହରିଚନ୍ଦନଙ୍କର ଏ ଅନୁରୋଧ ... ଏ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ !!

ନିଜକୁ ନିଜେ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରୁଥିଲା ମିତାଲି । କଣ ହୋଇଛି ଯୁବକ

ତପନ ହରିଚନ୍ଦନଙ୍କର ? ଆଉ ଅର୍ଡରଲି ହାତରୁ ଖାଦ୍ୟ ପାଇବା ପାଇଁ

ନାରାଜ , ତାର ରୋଷେଇରେ ମଧ୍ୟ ସେ ସବୁଟି ନୁହଁନ୍ତି , ଏମିତିକି କପେ କଫି

ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଲୋଡା ମିତାଲି ।

ତେବେ ??

ଅବଶ୍ୟ ଏସ.ପି.ଙ୍କ କୋଠୀକୁ ଆସି ଆଶ୍ରୟ ନେବା ପରେ ମିତାଲି

ରୋଷେଇ କରି , ଘରଦ୍ୱାର ସଫା ସୁତୁରା କରି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲା ତାର

ଆନୁଗତ୍ୟ । ଆଉ କଣ ଦେଇ ଏସ.ପି. ଙ୍କ ରଣ ସୁଝିପାରିଆନ୍ତା ସେ ?

ତାଙ୍କୁ ଯେ ଏସ.ପି. ନରକର ଅନନ୍ତ ଅନ୍ଧାରରୁ ମୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି - ପୁଣି

ସମାଜ ଭିତରକୁ ଫେରାଇ ଆଣିଛନ୍ତି - ସେହି ଯଥେଷ୍ଟ । ତାର

ପ୍ରତିବଦଳରେ ମିତାଲି ଚାହେଁ - କିଛି ଶାରୀରିକ ପରିଶ୍ରମ କରି ରଣ ପରିଶୋଧ

କରିବ । କିନ୍ତୁ ...

- ‘ କୁହୁ ମିତାଲି ମୋର ଡେରି ହେଉଛି । ରାତି ଯେତେ ହେଉ

ଆଜି ପୁଣି କାମ ଶେଷ କରି ଫେରିବାକୁ ପଡିବ । ‘

ଆଉ ଉତ୍ତର ଖୋଜିବାକୁ ସମୟ ନାହିଁ । ଧୀର ଗଳାରେ କହିଲା

ମିତାଲି - ‘ ମୋର ଆପତ୍ତି କଣ ? ମୁଁ କୋଣାର୍କ ଦେଖି ନାହିଁ , ବରଂ

ବୁଲି ଆସିବାରେ ଆନନ୍ଦ । ‘

ମନେ ମନେ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ଉଠିଲେ ତପନ - ‘ ତେବେ
ଶୀଘ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଯାଅ । ଅର୍ଡ଼ରଲିକୁ ଉଠାଇ କୁହ - ଦୁଇକପ୍ କଫି ତିଆରି
କରୁ । ‘